

Horsens byfoged

Domprotokol 1881-1885 (B66-5387), pag. 272a-274b (dom over Jens Nielsen). Rigsarkivet, Viborg

[pag. 272a]

Aar 1885 d. 10 Februar blev inden Horsens Extraret i Justitssagen:

Aktor Kammerassessor Prok. Poulsen

Ctr

Tiltalte, Tugthusfange No 45 Jens Nielsen

afsagt saalydende

Dom:

Under nærværende Sag tiltales ifølge Aarhus Stiftamts Ordre af 13 Januar d. A. Tugthusfange No 45 i Straffeanstalten ved Horsens Jens Nielsen for Forsøg paa Mandrab, og saavel ved Tiltaltes egen Tilstaaelse som ved, hvad der i øvrigt er fremkommet under Sagen, maa det anses tilstrækkelig oplyst, at han har gjort sig skyldig i den ham paasagte Forbrydelse under følgende nærmere faktiske Omstændigheder. -

Den 11 Juli f. A. blev Jens Nielsen indsat i Horsens Straffeanstalt til Afsoning af 16 Aars Tugthusstraf, hvortil han ved den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 13 Juni s. A. var dømt for Tyveri, Forsøg herpaa samt Brandstiftelse. Under sit Ophold i Straffeanstalten viste Fangen efter Inspektørens Udsagn gennemgaaende et utilfredsstillende Forhold, idet han kun med Træghed opfyldte Opsynets Befalinger og derhos var meget pirrelig og stadig forment sig forurettet. Paa Grund af Fangens store Ungdom og paa Grund af Omfanget af de af ham begaaede Forbrydelser og den Opsigt, disse havde gjort, blev han Gjenstand for Inspektørens særlige Opmærksomhed, og denne kom herved til det Resultat, at han var et i høj Grad bundfordærvet Menneske, og da Fangen den 2 November f. A. havde skrevet et Brev til sin Moder, hvori han udtaler en særdeles stærk Hævnfølelse overfor Samfundet, ansaa Inspektøren det uforsvarligt at lade ham forblive sammen med alle de mange Fanger, som fandtes paa den Afdeling af 2den Klasses Fanger, hvorpaa Fangen Jens Nielsen var

LETLÆSELIG UDGAVE

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[pag. 272b]

anbragt, hvorfor da han maatte antage, at han vilde have en skadelig Indflydelse paa de mange andre, som maatte have en let paavirkelig Karakter. Inspektøren oprettede derfor en særlig Afdeling for 2den Klasses Fanger, paa hvilken Afdeling foruden Jens Nielsen blev anbragt 4 andre ældre Fanger, paa hvem han ikke formodedes at ville kunne faa nogen Indflydelse. Jens Nielsen kom herved til at staa under Betjent Lauritz Henriksens Opsyn, og idet han dels følte sig forurettet ved at være blevet overført til den ommeldte mindre

Afdeling, og dels havde faaet noget imod Betjent Henriksen, fordi denne havde givet ham en Irettesættelse ved en Lejlighed, hvor han viste en umotiveret munter Opførsel, og fordi han engang havde meldt ham til den ved hans Mester Arbejde ansatte Mester, og derved havde paadraget ham en Irettesættelse af denne, – saa fattede han efterhaanden navnlig i de sidste tre Uger før d. 10. December f. A. en ligefrem Hævnfølelse overfor Henriksen, og pønsede paa, hvorledes han skulde slaa denne ihjel, dels for at tilfredsstille denne Hævntørst og dels for – gennem Henriksen som Offer – at ramme dennes Overordnede, med Hensyn til hvilket sidste der dog ikke har kunnet tilvejebringes nærmere Oplysning om, hvem Jens Nielsen herved har tænkt paa. Endelig har Tiltalte som Motiv for sin Gjærning anført, at han selv gjerne vilde af med "sit usle Liv."

Jens Nielsen tænkte paa forskellige Maader at udføre sin Plan om at dræbe Henriksen paa, saaledes f. Ex. at slaa ham ihjel med et Rokkeben, men han opgav igjen disse Planer og slog sig derefter til Ro ved den Plan, efter hvilken han senere iværksatte sit Forsøg. Lørdagen d. 6 December f. A. tilvendte Jens Nielsen sig et Jernvægtlod, som hørte til en Strikkemaskine, og som er cylinderformigt af 3 Tommers Diameter og c $\frac{3}{4}$ Tommers Tykkelse samt vejer 90 Kvint. I Midten af Loddet er et Hul af $\frac{1}{2}$ Tommers Diameter. Gennem dette fastgjorde han en Snor af tvundet Uldgarn, saaledes at denne dannede en Løkke af 14 Tommers Længde, og med den

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[pag. 273a]

forfærdigede Slyng var det hans Hensigt at dræbe Henriksen, saasnart Lejlighed gaves. Han gjemte Slyngen paa forskjellige Steder, saaledes at han havde den i sin Nærhed, og flere Gange havde han villet slaae Betjenten til Jorden med Slyngen, men blev af tilfældige Omstændigheder hindret deri. Endelig fattede han sin sidste Plan i saa Henseende nemlig at overfalde Henriksen naar denne førte Fangerne til Gaardtur. Dette skete den 10 December f. Aar KI 9 $\frac{3}{4}$ om Formiddagen. Fangetransporten ved denne Lejlighed bestod af de 5 Fanger fra Afdelingen, og den førtes af Betjent Henriksen, som altsaa gik foran, medens en anden Betjent sluttede Transporten. Jens Nielsen gik umiddelbart efter Henriksen, og Resten af Transporten kom noget langsommere frem end disse to, dels fordi Fangerne vare ældre Mennesker, og dels fordi den sluttende Betjent imod Reglementets Bestemmelse besørgede et andet Arbejde samtidig med Fangetransporten. Da Betjent Henriksen var kommen frem til Døren ved Trappegangen i 1ste Etage, havde faaet Nøglen stukket i Døren og var beskjæftiget med at aabne denne, var det Øjeblik kommet, som Jens Nielsen havde beregnet at ville benytte til Udførelsen af sin Hensigt, og i det han stod et Par Trappetrin højere end Henriksen, for derved at give Slaget saa meget større Kraft, hævede han i den bestemte Hensigt at dræbe Henriksen sin højre Haand, hvormed han holdt i den yderste Ende af Lykken på Slyngen, som han havde medført skjult i sine Tøfler, og med sin Arms fulde Kraft slyngede han det foran beskrevne Jernlod imod Henriksens Hoved. Han traf ham i Nakken og bibragte ham et Saar, som efter den fremlagte Lægeattest er af c $\frac{3}{4}$ Tommers Længde med noget contunderede Rande. I Dybden gik Saaret ind til Benet, som dog i et noget mindre Omfang følte blottet. Henriksen gav et Skrig fra sig og sank halv besvimet i Knæ og tumlede derefter et Par Skridt tilbage over imod en Tremmedør, og da Jens Nielsen

**LETLÆSELIG
UDGAVE****Gymnasiepakker****Kilder i historie**

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[pag. 273b]

saa, at Slaget ikke havde haft den tilsigtede Virkning hævede han Armen paany til Slag med Slingen, men i at fremføre dette Slag hindredes han ved, at Henriksen foer ind imod ham og kastede ham til Jorden. Der opstod derefter en Brydning mellem Fangen og Betjenten, under hvilken sidstnævnte undertiden havde

Vanskelighed ved at klare sig, da han maatte bruge den ene Haand til at holde paa sit Baghoved, af hvilket Blodet flød stærkt. Under Brydningen gjorde Jens Nielsen efter sit eget Sigende gjentagne Gange Forsøg paa at kvæle Betjenten ved at gribe ham i Halsen, hvilke Forsøg dog ikke førte til noget Resultat, ja end ikke kunne mindes af Betjent Henriksen.-

Slyngen var imidlertid falden fra Jens Nielsen, og denne sled sig derfor løs og løb et Par Trappetrin ned for at tage den op til et nyt Angreb, og da Betjenten samtidig løb nogle Trappetrin op, og da den øvrige Del af Fangetransporten tilligemed et Par Betjente nu kom ilende til Hjælp, indkaldte ved den opstaaede Spektakkel blev Slingen derefter fravristet Jens Nielsen, og denne blev overmandet og ført for Inspektøren, for hvem han strax tilstod hvad han havde gjort.

Betjent Henriksen blev der efter anbragt paa Straffeanstaltens Sygehus, hvor han henlaa til den 22 December, da Saaret var helet. Han led vel endnu efter at han var bleven udskreven noget af Svimmelhed og Ømhed omkring det saarede Sted men inden Forhørets Slutning var han fuldstændig rask, og den ham tilføjede Skade kan efter Lægens Attest ikke antages at ville medføre skadelige Følger for hans Liv eller Helbred. Han har ikke nedlagt nogen Paastand paa Erstatning hos Tiltalte.

Tugthusfange Jens Nielsen er født i Jyderup i Holbæks Amt d. 21 November 1862, han har som Dreng været anbragt dels paa Flakkebjerg Opdragelses Anstalt og

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[pag. 274a]

dels paa Landerupsgaard og kom fra sidstnævnte Sted ud at tjene. Han er tidligere straffet:

1. ifølge Københavns Kriminal og Politirets Dom af 1 September 1877 for Tyveri med 25 Slag Ris.-
2. ved Odense Kjøbstads Extraretsdom af 26 Oktober 1877 for Tyveri og bedrageligt Forhold med 2 x 20 Slag Ris fordelt paa 2 Dage.-
3. ved Elbo m.fl. Herreders Extraretsdom af 2 April 1879 fra Brandstiftelse med 2 Aars Forbedringshusarbejde.-
4. ved den kongelige Landsover- samt Hof- og Stadsrets Dom af 13 Juni 1884 for Tyveri, Forsøg herpaa og Brandstiftelse med Tugthusarbejde i 16 Aar.-

Desuden har han i Udlandet været straffet:

- a) i London ifølge Domme af 18 Februar og 2 Maj 1881 med Strafarbejde henholdsvis i 2 Maaneder og 1 Aar for Tyveri og
- b) i Kalmar ifølge Dom af 31 Juli 1882 med Straffearbejde i 1 Aar for Tyveri

Der har under den mod Tiltalte indledede Undersøgelse været rejst Spørgsmaal om hans mentale Tilstand og om hans Tilregnelighed i Gjærningsøjeblikket og Tiden umiddelbart før dette, men efter de fremkomne Oplysninger maa han anses som fuldt tilregnelig.

For det af ham under nærværende Sag udviste Forhold vil han være at anse efter Pl. 31 August 1813 cfr. Straffelovens § 65, og da det har været hans bestemte i lang Tid overlagte Forsæt at dræbe Opsynsbetjent Henriksen, og det Vaaben eller Redskab han til Fuldbyrnelsen af denne sin Hensigt benyttede er et saadant, at dets Benyttelse maatte kunne medføre Livsfare for den Person, mod hvem det benyttedes, saa vil Fangen Jens Nielsen i Medhold af den nævnte Plakats §10 være at dømme til at have sit Liv forbrudt. Han vil derhos have at betale alle af denne Sag lovlige flydende Omkostninger derunder Sallair til Aktor Kammerassessor Poulsen 25 Kr. og til Defensor Prokurator Bjerregaard 20 Kr.

Sagførelsen har været lovlige.

**LETLÆSELIG
UDGAVE**

Gymnasiepakker

Kilder i historie

Find
gymnasiepakkerne
på: [www.sa.dk/
undervisning og
forskning/
ungdoms-
uddannelserne](http://www.sa.dk/undervisning-og-forskning/ungdoms-uddannelserne)

Fra kildesættet
"Dødsstraf - og
retten til liv"

[pag. 274b]

Thi kjendes for Ret

Tiltalte, Tugthusfange i Horsens Straffeanstalt No 45, Jens Nielsen bør have sit Liv forbrudt. Saa bør han og udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger derunder i Sallair til Aktor Kammerassessor, Prokurator Poulsen 25 Kr. og til Defensor Prokurator Bjerregaard 20 Kr.

At efterkommes under Adfærd efter Loven.-

R. Jork st   Faber A Møller   Slebsagger   Ludv. Madsen